

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Türkiye Büyük Millet Meclisi gündemine getirilen Milli Parklar Kanunu değişikliği, yalnızca teknik bir düzenleme değildir; ülkemizin en değerli doğal varlıklarını piyasa mantığına açan yeni bir yaklaşımın ifadesidir. Milli parklar, ormanlar, sulak alanlar ve göller üzerinden sürdürülen rant odaklı anlayışın yeni halkası niteliğindeki bu teklif, kamu yararını değil ticari kaygıyı esas alan bir zihniyetin ürünüdür.

Türkiye’de 49 adet Milli Park bulunmaktadır. Yedigöller (Bolu), Kaçkar Dağları (Rize), Kapadokya (Nevşehir), Uludağ (Bursa), Kazdağı (Balıkesir), Beyşehir Gölü (Konya), Munzur Vadisi (Tunceli) gibi alanlar yalnızca doğal güzellikleriyle değil; zengin biyolojik çeşitliliği, endemik türleri, su kaynakları ve kültürel mirasıyla ülkemizin ortak hazinesidir. Bu alanlar karbon yutakları, su havzaları ve ekolojik denge merkezleridir. Aynı zamanda milyonlarca yurtaşın ortak yaşam alanıdır.

Ancak Meclis’e sunulan düzenleme, “planlama” adı altında bu alanları kamu güvencesinden çıkarma riskini barındırmaktadır. Mevcut yasada devletin uzmanları tarafından hazırlanan koruma planları, teklif metninde yapılan tek kelimelik bir değişiklikle “hazırlattırılır” ifadesi üzerinden özel planlama bürolarına devredilmektedir. Bu değişiklik teknik değil, ideolojiktir. Devletin koruma sorumluluğunu piyasaya devreden bir anlayışın yasal zemine kavuşturulmasıdır.

Son yıllarda kıyıların ayrıcalıklı imar kararlarıyla yapılaşmaya açıldığı, zeytinliklerin “kamu yararı” bahanesiyle madencilik ve sanayi projelerine tahsis edildiği, orman alanlarının çeşitli şirket projelerine devredildiği bilinmektedir. Orman yangınlarının ardından dahi tahsis uygulamalarının sürmesi, koruma yerine rantın önceliklendirildiği yönündeki kaygıları artırmıştır. Şimdi benzer bir yaklaşımın milli parklar üzerinden sürdürülmek istendiği görülmektedir.

Milli parklar ülkenin nefes borularıdır. Bu alanların planlama süreçlerinin özel bürolara devredilmesi; çıkar çatışması riskini artırmakta, kamu denetimini zayıflatmakta ve koruma statülerini kağıt üzerinde bırakma tehlikesi doğurmaktadır. Planı hazırlayan ile projeden ekonomik fayda sağlayan arasında mesafenin ortadan kalkması, doğal alanların yatırım baskısına açık hâle gelmesine yol açabilir.

Anayasa’nın 56’ncı maddesi devlete çevreyi koruma yükümlülüğü vermektedir. 169’uncu maddesi ormanların korunmasını açıkça düzenlemektedir. Buna rağmen koruma alanlarının planlama yetkisinin özelleştirilmesi, anayasal sorumluluğun aşındırılması anlamına gelmektedir. Doğal alanlar birkaç yatırımcının kâr hanesi değildir; gelecek kuşakların hakkıdır.

Küresel iklim krizinin etkilerinin her geçen gün arttığı bir dönemde, biyolojik çeşitliliğin korunması ve su kaynaklarının güvence altına alınması yaşamsal önemdedir. Munzur Vadisi’nden Kazdağı’na, Kaçkarlar’dan Beyşehir Gölü’ne kadar uzanan bu doğal alanlar, yalnızca turizm potansiyeli değil; ekolojik varlık ve kültürel miras alanlarıdır. Bu alanların “kamu yararı” kavramı genişletilerek yatırım ve yapılaşma baskısına açılması, geri dönüşü olmayan tahribatlara yol açabilir.

Bu nedenle;

- Milli Parklar Kanunu teklifinin planlama yetkisi devrine ilişkin hükümlerinin,
- 49 milli parkta son 20 yılda yapılan tahsis ve imar değişikliklerinin,
- Koruma planlarının özel bürolara devredilmesinin hukuki ve çevresel sonuçlarının,
- Çevresel Etki Değerlendirme süreçlerinin bilimsel yeterliliğinin,
- Kamu yararı gerekçesiyle yapılan düzenlemelerin gerçek etkilerinin

tüm yönleriyle araştırılması gerekmektedir.

Doğayı korumak anayasal ve vicdani bir sorumluluktur. Milli parkları, ormanları ve sulak alanları rant politikalarına teslim etmek; gelecek kuşakların yaşam hakkını bugünden tüketmektir.

Bu nedenle Anayasa'nın 98'inci ve TBMM İçtüzüğü'nün 104 ve 105'inci maddeleri uyarınca Meclis Araştırması açılmasını arz ve teklif ederim.

İlhami Çayan AYGUN
Tebriklerim

Prof. Dr. Mühip Kanko
Kocaeli Milletvekili

1956 Sayılı Meclis Araştırma Önergesinin İmza Çizelgesi

AD-SOYAD	SEÇİM BÖLGESİ	İMZA
İnan Akgün ALP	Kars Mu.	İnan Akgün ALP
Bekir Başevirgen	Manisa Mu.	Bekir Başevirgen
Aliye Timisi ERSEVER	Ankara Mu.	Aliye Timisi ERSEVER
Engin ALTAY	İstanbul	E. Altay
Barış KARADENİZ	Sivas	Barış KARADENİZ
İzzet AKBULLU	DUROLU	İzzet AKBULLU
Tahir ÖZAN	DÜZCE	Tahir ÖZAN
Zemal EMRE	İSTANBUL	Zemal EMRE
Kadim Durmaz	Tokat	Kadim Durmaz
Zeset Karagöz	Ağrı	Zeset Karagöz
Mehmet TAHASİZ	Çorum	Mehmet TAHASİZ
Halit DİNLER	Mersin	Halit DİNLER
Ali ÖZTUNÇ	H. Maraş	Ali ÖZTUNÇ
Cemal ENGİNYURT	İstanbul	Cemal ENGİNYURT
A. Tuncay ÖZKAN	İzmir	A. Tuncay ÖZKAN
Seyit İnan	Ordu	Seyit İnan
İbrahim ARSLAN	Eskişehir	İbrahim ARSLAN
R. İ. NALKAUTOĞLU	İZMİR	R. İ. NALKAUTOĞLU
Veli Ağababa	Malatya Mu.	Veli Ağababa
Suat Özalp	İstanbul Mu	Suat Özalp
Mahir POLAT	İzmir	Mahir POLAT

